

Hållbart byggande

För att uppnå ett hållbart byggande behöver man ta hänsyn till alla delar av hållbarhet, det vill säga ekologisk, ekonomisk och social hållbarhet. Beskrivningen nedan av hållbarhet bygger delvis på [Boverkets aspekter för hållbart byggande och förvaltning](#).

Ekologisk hållbarhet - samspelet i naturen

Ekologi betyder vetenskapen om samspelet i naturen och behandlar hur djur, växter och mikroorganismer är beroende av varandra och av sin omgivning. Ekosystemtjänster är sådant naturen gör som människor har nytta av. Pollinering, naturlig vattenreglering och naturupplevelser är några exempel.

För att ta hänsyn till ekologisk hållbarhet kan man:

- använda ett livscykelperspektiv vid bedömningen av byggnadens miljöpåverkan
- klimatanpassa byggnader
- främja biologisk mångfald och ekosystemtjänster vid byggande och förvaltning.
- använda förnybara energikällor
- använda mark, vatten och andra naturresurser effektivt och resursbesparande så att miljön inte kommer till skada
- förebygga avfall och ta tillvara på det som uppstår
- använda hälsosamma material med känt och giftfritt kemiskt innehåll

Ekonomisk hållbarhet

Ekonomisk hållbarhet handlar om att förvalta naturresurser och om produkter, konsumtion, marknader, investeringar och den globala ekonomin. Byggnader och byggd miljö ska kunna byggas till rimliga kostnader, samtidigt som man tar hänsyn till framtida resurser av mark, vatten, energi och råvaror. Det innebär också att man strävar mot en cirkulär ekonomi som bygger på resurseffektiva och giftfria kretslopp. Det mått som brukar används för att mäta ekonomisk tillväxt, bruttonationalprodukten (BNP), ger inte hela bilden av samhällets utveckling eller välmående. Social påverkan och påverkan på miljön syns inte i BNP-måttet.

För att ta hänsyn till ekonomisk hållbarhet kan man:

- designa byggnader, platser och produkter så att de är flexibla och kan tas isär utan att delar går sönder
- använda byggnader som material banker, där material kan återanvändas och återvinnas
- använda hälsosamma material med känt kemiskt innehåll som kan ingå i kretslopp
- använda lösningar och produkter som fyller flera funktioner
- hitta bra sätt att mäta ekonomisk utveckling och framgång på som hjälper till att styra mot hållbarhet
- främja cirkulära affärsmodeller
- använda nya innovationer och hållbara lösningar
- sätta ett ekonomiskt värde på ekosystemtjänster
- genom att återanvända byggprodukter vid nybyggnation och renoveringar ges vinster för miljön
- ha ett långsiktigt lönsamhetsperspektiv och krav på avkastning på kommunala bostadsföretag

Social hållbarhet

Utgångspunkten för sociala aspekter i planering och byggande är att miljöer ska fungera för alla människor som ska använda dem. Med alla menas alla människor, oavsett kön, ålder, religion, socioekonomisk bakgrund, etnicitet, sexuell läggning eller funktionsnedsättning.

Byggnader ska vara hälsosamma att befinna sig i. Alla har rätt till en byggd miljö fri från skadliga luftföroreningar, skadliga kemiska ämnen, ljudnivåer, radonhalter eller andra oacceptabla hälso- eller säkerhetsrisker.

Den byggda miljön har en stor betydelse för människors välbefinnande. Till en hälsosam livsmiljö bidrar skönhetsupplevelser och trevnad, där grönska och olika ekosystemtjänster är viktiga. Platsens identitet och attraktivitet har en koppling till både samhällsbyggande och människans hälsa och trygghet. Insatser för områdesförnyelse bör utgå ifrån samverkan med dem som bor i området.

För att ta hänsyn till social hållbarhet kan man:

- Skapa hälsosamma byggnader
- Göra ute- och inommiljö tillgängliga
- Använda högre mål än BBR när det gäller till exempel ljud
- Göra medvetna materialval när det gäller kemiskt innehåll
- Använda biophilic design vid inredning
- Främja biologisk mångfald och ekosystemtjänster vid byggande och förvaltning
- Konstnärlig utsmyckning inom- och utomhus
- Skapa mötesrum utomhus och inomhus
- Göra offentliga byggnader tillgänglig för allmänhet på till exempel kvällstid
- Samverka med dem som bor i området
- Skapa en positiv identitet för platsen
- Ge förutsättningar för olika kulturella aktiviteter
- Ställa krav på att lärlingar ska finnas på byggplatsen

